

**Uddannelsesprogram for
Introduktionsstilling
i**

Patologisk anatomi og cytologi

Klinisk Patologi

Vejle Sygehus

På basis af målbeskrivelsen fra 2022

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Uddannelsens opbygning.....	3
2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessted	4
2.2 Lægelige opgaver som uddannelseslægen skal varetage.....	4
Udskæring	4
Mikroskopi	4
Obduktioner	5
Multidisciplinære konferencer.....	5
Administrative opgaver.....	5
Formaliseret undervisning	5
Anden undervisningsaktivitet	6
2.3 Kurser	6
2.4 Forskning	6
3. Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse	7
3.1 Kort beskrivelse af lærings metoder samt hvordan de anførte kompetencevurderingsmetoder skal anvendes på det enkelte ansættelsessted.....	7
Læringsstrategier	7
Kompetencevurderingsmetoder.....	7
4. Uddannelsesvejledning.....	8
4.1. Organisering:.....	8
4.2. Arbejdsplan:	8
4.3. Uddannelsesplan:.....	8
4.4. Uddannelsesvejledning ved hovedvejleder:.....	8
4.5. Uddannelsesvejledning ved UAO	8
4.6. Supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde:	9
5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse	9
6. Nyttige kontakter	9
Bilag 1: Logbog	11

1. Indledning

Specialet patologisk anatomi og cytologi er beskrevet i målbeskrivelsen, som findes på www.sst.dk, hvor også speciallægeuddannelsen er beskrevet. Speciallægeuddannelsens introduktionsforløb og hoveduddannelsesforløb understøttes ved anvendelse af uddannelsesprogrammer, som kan findes på www.videreuddannelsen-syd.dk under specialet.

Specielle regionale forhold:

I videreuddannelsesregion Syd er der fire patologiafdelinger (Esbjerg, Odense, Aabenraa og Vejle). Alle afdelinger har introduktionsstillinger samt stillinger, der indgår i hoveduddannelsesforløb.

Ifølge specialeplanen kan de diagnostiske opgaver på afdelingerne inddeles i tre niveauer efter rekvirenternes specialiseringsgrad, hvor alle afdelinger har præparatyper på hovedfunktionsniveau og dertil kommer regionsfunktionsniveau i Vejle og Odense samt højt specialiseret niveau i Odense.

Uddannelsesprogrammet tilrettelægges således, at den uddannelsessøgendes kompetenceudvikling afstemmes med patologiafdelingens præparatyper.

2. Uddannelsens opbygning

Introduktionsuddannelsen varer 1 år og giver indblik i specialet og dets metoder og omfatter de mere basale kompetencer. I introduktionsuddannelsen indgår et generelt kursus og et internt laboratoriekursus.

Dersom den uddannelsessøgende gennemgår introduktionsuddannelsen og vælger at fortsætte i hoveduddannelse, er det muligt at søge hoveduddannelse to gange årligt, hhv. i maj og september.

Klinisk Patologi, Vejle Sygehus indgår i hoveduddannelsen jfr. nedenstående:

Uddannelsens varighed er 4 år og det overordnede indhold er beskrevet i målbeskrivelsen (www.sst.dk). Stillingen Vejle-Odense-Vejle fordeles som følger:

1. ansættelse	2. ansættelse	3. ansættelse
Vejle (Klinisk patologi, Sygehus Lillebælt, Vejle)	Odense (Afdeling for klinisk patologi, Odense Universitetshospital)	Vejle (Klinisk patologi, Sygehus Lillebælt, Vejle)
1. år	2.-3. år	4. år

2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessted

Afdelingen betjener hospitalsafdelinger og den primære sundhedstjeneste med patoanatomiske diagnoser og molekylærpatologiske undersøgelser baseret på undersøgelser af organer, væv og celler i forbindelse med screening, udredning, behandling, behandlingskontrol og obduktioner.

Afdelingens drift er organisatorisk opdelt i følgende fagområder:

- GYN inklusive Folkeundersøgelsen
- GAS inklusive lever og pancreasbiopsier
- HUD/Bløddele
- Lunge
- URO
- Mamma

Afdelingernes speciallæger er subspecialiseret og beskæftiget med 1-3 af fagområderne. På hvert fagområde er beskæftiget 2-4 speciallæger. Som uddannelsessøgende læge er man beskæftiget på fagområderne i 2-4 måneders perioder.

Den uddannelsesansvarlige overlæge tilrettelægger rotationen i fagområderne. I tillæg forventes det, at lægen i introduktionsuddannelse tilegner sig kompetencer inden for de øvrige lægeroller i løbet af uddannelsesstillingen (f.eks. tildelte administrative opgaver som uddannelseskoordinerende yngre læge, udvalgsarbejde, instruksudfærdigelse og endvidere som forsker, underviser og samarbejder).

2.2 Lægelige opgaver som uddannelseslægen skal varetage

Den uddannelsessøgende deltager som minimum i følgende lægelige opgaver:

Udskæring

Hyppighed og mængde aftales med det enkelte fagområde, men det forventes, at den uddannelsessøgende læge kan arbejde selvstændigt efter en grundig introduktion.

Mikroskopi

Mængden af præparater til mikroskopi aftales med det enkelte fagområde. Der tages hensyn til, at den uddannelsessøgende er i introduktionsstilling samt til kravet om udvikling af kompetence inden for mikroskopi. Det forventes, at den uddannelsessøgende i løbet af introduktionsstillingen opnår tiltagende færdigheder, således at lægen bliver i stand til at komme med relevante overvejelser og diagnoser ved mikroskopi af overvejende simple præparater.

Obduktioner

Obduktionerne udføres som udgangspunkt af hoveduddannelseslæger, der er planlagt oplæring under H1. Såfremt H1 lægen er oplært og der er mulighed for det kan man starte oplæring under introduktionsstillingen.

Multidisciplinære konferencer

Inden for næsten alle fagområder i afdelingen afholdes konferencer med sygehusets klinikere. Konferencerne afvikles i de multidisciplinære cancer grupper (DMCG-baserede multidisciplinære teams), og er handlingsrettede med udgangspunkt i aktuelle patientforløb. Hyppigheden varierer mellem fagområderne og varierer fra ugentlige til månedlige konferencer, men oftest er der tale om 1-2 ugentlige konferencer. Afdelingens speciallæger deltager sammen med den/de uddannelsessøgende læger på fagområdet i det omfang det skønnes formålstjenstligt i forhold til lægens uddannelsesprogram og –plan.

Administrative opgaver

Den uddannelsessøgende læge opnår kompetencer som kommunikator, professionel og samarbejder.

Formaliseret undervisning

- Lægeundervisning
Der afholdes formaliseret undervisning hver torsdag. Undtaget er månederne juli og august. Programmet tilrettelægges af den uddannelseskoordinerende yngre læge.
Sted: B140.3800
Deltagere: Alle læger, molekylærbiologer og forskerstuderende Mødeleder: Uddannelseskoordinerende yngre læge.
Program: Programmet uddeles 2 gange årligt. Der undervises af afdelingens læger, molekylærbiolog og inviterede foredragsholdere.
- Casefremvisning ved uddannelseskærmen 3 x ugentligt kl 11.15. Alle læger, også uddannelseslæger tager cases med.
- Personalemøder:
Indhold: På mødet holdes foredrag af inviterede foredragsholdere, der almindeligvis rekrutteres blandt afdelingens personale og omhandler f.eks. implementering af nye metoder, resultater af forskningsprojekter eller patientrelaterede udviklingsprojekter.
Tidspunkt: 1 gang / måned
Sted: B140
Deltagere: Hele personalegruppen.
Mødeleder: Møderne arrangeres af kompetenceudvalget
Program: Programmet findes i opslag på afdelingen.

Anden undervisningsaktivitet

Det forventes at den uddannelsessøgende deltager i undervisning af andre faggrupper i afdelingen f.eks. sekretærer, bioanalytikere, bioanalytikerstuderende.

Som underviser opnår den uddannelsessøgende læge kompetencer inden for lægerollen kommunikator, professionel og akademiker.

2.3 Kurser

Laboratoriekursus:

Der afholdes et internt kursus i basal laboratorieteknik i forbindelse med introduktionsuddannelsen.

Vejlederkursus:

Vejlederkursus for introduktionslæger i Region Syddanmark er obligatorisk og fælles for alle læger i introduktionsuddannelse i Region Syd. Kurset varetages af videreuddannelsessekretariatet i Region Syd, og introduktionslægen skal selv sørge for tilmelding på plan2learn.

Basiskursus:

Der er mulighed for deltagelse i DPAS's basiskursus for introduktionslæger i patologi. Kurset udbydes en gang årligt, og er af 2 dages varighed.

Kongresser:

Foruden ovenstående kurser er det muligt at deltage i Dansk Patologi Selskabs (DPS) årsmøde samt evt. kongres i slutningen af introduktionsstillingen. Efteruddannelsen tilrettelægges dog under hensyntagen til det individuelle uddannelsesprogram og –plan samt afdelingens økonomiske råderum. Det forventes at lægen, ved deltagelse i årsmøde/kongresser bidrager med poster/foredrag så vidt muligt samt efterfølgende underviser i væsentlige informationer/ nye resultater fra kurset/ kongressen.

Som kursus/kongresdeltager opnår den uddannelsessøgende kompetencer som professionel og tillige som kommunikator og akademiker ved poster/foredrag.

2.4 Forskning

Det forventes at alle uddannelsessøgende i afdelingerne er forskningsaktive. Alle speciallæger kan fungere som vejledere i forskningsprojekter. Med mindre man har opnået ph.d. graden forventes det at man i forbindelse med sin introduktionsstilling laver mindre projekt. Der er mulighed for op til 5 forskningsdage.

Som forsker kan den uddannelsessøgende opnå kompetencer inden for alle syv lægeroller.

3. Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Ved gennemførelse af introduktions uddannelse i Patologisk Anatomi og Cytologi med ansættelse i Vejle skal kompetencemål, som er anført i målbeskrivelsen vurderes og godkendes jfr. logbogen (bilag 1). Logbogen findes også elektronisk i uddannelseslæge.dk. Kompetencerne underskrives i uddannelseslæge.dk. Dersom der ikke kan foretages kompetencegodkendelse på det forventede tidspunkt, skal der udarbejdes en handlingsplan for, hvordan det kan opnås og allerede på det tidspunkt tages stilling til en evt. forlængelse af stillingen.

De nævnte læringsmetoder skal ses som forslag og andre metoder kan også bruges. Kompetencevurderingsmetoderne er obligatoriske.

3.1 Kort beskrivelse af lærings metoder samt hvordan de anførte kompetencevurderingsmetoder skal anvendes på det enkelte ansættelsessted

De angivne læringsmetoder og kompetencevurderingsmetoder for introduktionsuddannelse med ansættelse på Klinisk Patologi, Vejle Sygehus afviger ikke fra Målbeskrivelse for speciallægeuddannelse i Patologisk Anatomi og Cytologi.

Læringsstrategier

De i målbeskrivelsen beskrevne læringsmetoder skal ses som forslag, og andre metoder kan også bruges. Den mest benyttede læringsstrategi i rollen som medicinsk ekspert er mesterlæreprincippet med oplæring, vejledning og supervision af alle opgaver, hvorved der løbende opnås stigende rutine og selvstændighed. Inden for de øvrige roller praktiseres andre læringsstrategier, herunder undervisning af andre, superviseret dagligt arbejde og kursusdeltagelse. Selvstudium er nødvendigt for at opnå kendskab til specialets teoretiske del. Afdelingen råder over mange relevante lærebøger inden for Patologisk Anatomi og Cytologi, som er til disposition.

Herudover er der adgang til nationale og internationale guidelines og artikler vis websites. Den uddannelsessøgende skal selv opsøge teoretisk viden i relation til de sygdomme vedkommende bliver præsenteret for.

Kompetencevurderingsmetoder

Evaluerings af kompetenceopnåelsen vurderes af hovedvejleder, afdelingens speciallæger og personalet i øvrigt. Kompetencevurderingsmetoderne i målbeskrivelsen er obligatoriske. EPA er beskrevet nærmere på DPAS' hjemmeside, hvor links til EPA-skemaerne findes. Den tætte supervision åbner mulighed for daglig feedback af uddannelseslægens arbejdsprocedure, viden og

kompetenceniveau. Gennem vejledersamtaler og daglig supervision kan der dannes indtryk af uddannelsessøgendes kompetenceniveau i forhold til målbeskrivelsen og logbogen. Kompetenceopnåelse kan først underskrives i logbogen når de enkelte mål er opnået kvalitativt. Det påhviler hovedvejleder at holde sig orienteret om uddannelsen forløber planmæssigt via samtaler med den uddannelsessøgende og orientering fra afdelingens øvrige speciallæger.

4. Uddannelsesvejledning

4.1. *Organisering:*

Afdelingsledelserne har uddelegeret det formelle og organisatoriske ansvar for den lægelige videreuddannelse til den uddannelsesansvarlige overlæge (UAO), som tilrettelægger den enkeltes læges uddannelsesplan i afdelingen. UAO har så vidt muligt taget de kurser der er tilgængelige for UAO i regionen og det tilstræbes at alle hovedvejledere har vejlederkursus. Afdelingerne har en uddannelsesansvarlig overlæge og en uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL).

4.2. *Arbejdsplan:*

Der udkommer løbende en fordelingsplan for de uddannelsessøgende læger således, at alle har en plan og alle afdelingens læger er orienteret om, hvilket fagområde den enkelte læge er beskæftiget i aktuelt.

4.3. *Uddannelsesplan:*

Den uddannelsessøgende læge udarbejder en personlig uddannelsesplan i samarbejde med hovedvejleder. Formålet med uddannelsesplanen er konkretisering af kompetenceopnåelsen.

4.4. *Uddannelsesvejledning ved hovedvejleder:*

UAO udpeger en hovedvejleder for den uddannelsessøgende som forestår introduktionssamtale, justeringsamtaler og evalueringssamtale jf. funktionsbeskrivelsen for hovedvejledere. UAO deltager ved behov i samtalerne, dersom enten hovedvejleder eller uddannelsessøgende ønsker det. Antallet af justeringsamtaler vurderes ad hoc.

4.5. *Uddannelsesvejledning ved UAO*

Der er ud over vejledersamtaler uddannelsesvejledning ved UAO.

- Introduktionssamtale kort efter ansættelsesstart.
- Karrierevejledning

- 360 graders evaluering
- Slutsamtale

Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement udfyldes af den uddannelsesansvarlige overlæge og forudsætter at den uddannelsessøgende læges fravær i uddannelsesstillingen ikke har oversteg 10%.

Dersom det vurderes at der er problemer med at opnå de forventede kompetencer som planlagt inddrages PUF-mentor (Pædagogisk Udviklende Funktion) i forløbet.

4.6. Supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde:

Alle fagområdets speciallæger fungerer som daglige kliniske vejledere, og læger i uddannelsesstillinger fungerer som daglige kliniske vejledere for læger på lavere fagligt niveau i henhold til kompetenceniveau (jvf. Funktionsbeskrivelse for daglige vejledere). Det tilstræbes, at der gives direkte feedback på det daglige arbejde, mens mere generelle ting samles og hovedvejlederen inddrages, hvis der er et behov.

5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Alle ansættelsesforløb, som den uddannelsessøgende læge deltager i, skal evalueres i uddannelseslæge.dk.

6. Nyttige kontakter

Patologiafdelinger i region syd:

Odense: ode.kp@rsyd.dk

Vejle: klinisk.patologi@rsyd.dk

Aabenraa: SHS.patologi@rsyd.dk

Esbjerg: klinisk.patologi@rsyd.dk

Pædagogisk Udviklende Funktion:

Findes på hjemmesiden for det regionale videreuddannelsessekretariat:

<http://www.videreuddannelsen-syd.dk/wm119910>

Dansk Patologiselskab:
www.dansktopatologi.org

Sundhedsstyrelsen
www.SST.dk

Regionale sekretariater for lægelig videreuddannelse

Videreuddannelsesregion Nord: www.videreuddannelsen-nord.dk

Videreuddannelsesregion Syd: www.videreuddannelsen-syd.dk

Videreuddannelsesregion Øst: www.laegeuddannelse

Bilag 1: Logbog

Kompetencer			Læringsstrategier, anbefaling	Kompetencevurderings- metode(r), obligatorisk(e)
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)		
Medicinsk ekspert				
1	Kan erhverve viden prædiagnostisk	Kan skaffe information om kliniske forhold eller tidligere undersøgelser, herunder sikre patientidentitet og vurdere, om rekvisitionen indeholder tilstrækkelige kliniske oplysninger.	Superviseret dagligt arbejde	EPA
2.1	Kan håndtere friskt væv mhp. efterfølgende undersøgelser	Modtage ufikseret præparat, herunder at klargøre til fiksering, fremstille imprintpræparater samt udtage væv til specialundersøgelser.	Superviseret dagligt arbejde	EPA
2.2	Kan beskrive og udskære friskt og fikseret væv	Kan udforme makroskopisk beskrivelse af hyppigt forekommende præparater.	Superviseret dagligt arbejde	EPA Audit af beskrivelser
2.3	Kan håndtere friskt væv til frys	Kan foretage frysensnitsundersøgelse ved hyppigt forekommende præparattyper og efter supervision afgive svar.	Superviseret dagligt arbejde	EPA

3.1	Kan anvende almindeligste diagnostiske metoder	Kan anvende de almindeligste histo- og cytokemiske farvninger.	Superviseret dagligt arbejde	EPA Struktureret samtale
3.2	Kan redegøre for laboratorietechnik	Kan vurdere kvalitet og farvning af rutinefarvede snit samt forekomst af artefakter. Kan redegøre for principperne bag immunhistokemiske og molekylærpatologiske metoder.	Superviseret dagligt arbejde Laboratorieophold	Struktureret samtale
4.1	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på normalt væv	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive normalt væv, f.eks. ductus deferens og normalt graviditetsprodukt.	Superviseret dagligt arbejde	EPA
4.2	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på inflammatoriske tilstande	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende inflammatoriske vævsforandringer, f.eks. granulationsvæv, appendicitis og cholecystitis.	Superviseret dagligt arbejde	EPA
4.3	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på benigne non-neoplastiske forandringer	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive benigne forandringer i epitel, f.eks. hyperplasi og metaplasi. Andre benigne forandringer, f.eks. hæmoride, ektopisk graviditet og epitelial inklusionscyste.	Superviseret dagligt arbejde	EPA
4.4	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på benigne neoplasier	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende benigne tumorer/tumorlignende læsioner, f.eks. lipom, leiomyom.	Superviseret dagligt arbejde	EPA

4.5	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på maligne neoplasier	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende maligne tumorer, f.eks. colonkarcinom, mammakarcinom, basocellulært karcinom.	Superviseret dagligt arbejde	EPA
4.6	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på molekylære analyser	Kan inddrage og fortolke almindelige molekylærpatologiske undersøgelser for specifikke genetiske forandringer.	Superviseret dagligt arbejde	EPA
4.7	SNOMED kodning	Kan foretage SNOMED kodning efter supervision.	Superviseret dagligt arbejde	EPA
5	Er bekendt med udførelse af ukompliceret obduktion	Er bekendt med udførelse af ukompliceret voksenobduktion og demonstration af obduktionsfund for kliniske læger.	Superviseret dagligt arbejde, evt. fokuseret ophold	Struktureret samtale

Kommunikator

6	Kan kommunikere indenfor egen afdeling	Kan vurdere modtaget information og give tydelig og fyldestgørende information såvel skriftligt som mundtligt til samarbejdspartnere på egen og evt. andre afdelinger. Kan fremlægge præparater for kolleger i afdelingen.	Superviseret dagligt arbejde Generelle kurser Deltagelse i undervisning og MDT konferencer	Struktureret observation Godkendt kursus
---	--	--	--	---

Samarbejder

7	Kan samarbejde indenfor egen afdeling	Kan samarbejde med de øvrige medarbejdere på afdelingen i gensidig respekt, herunder give feedback til andre personalegrupper. Kan fungere i samarbejdsrelationer i afdelingen i forhold til opnået kompetenceniveau.	Superviseret dagligt arbejde Generelle kurser	Struktureret samtale Godkendt kursus
Leder og administrator				
8.1	Kan redegøre for sundhedsvæsenets opbygning	Kan redegøre for den overordnede struktur i det danske sundhedsvæsen.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale
8.2	Kan beskrive organisation i egen afdeling	Kender til sygehusets og egen afdelings ledelsesstruktur.	Deltagelse i mindre administrative opgaver i afdelingen, f.eks. ved deltagelse i lokale udvalg	Struktureret samtale
Sundhedsfremmer				
9	Kan redegøre for sundhedsmæssige risici og arbejder herefter	Har viden om laboratoriemæssige risici. Arbejder i henhold til afdelingens sikkerheds- og hygiejneinstruks.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale
Akademiker				
10	Kan kritisk vurdere indholdet i videnskabelige artikler	Kan vurdere og fremlægge, på et basalt niveau, indholdet af videnskabelige publikationer for f.eks. kolleger.	Superviseret dagligt arbejde Undervisning af andre	Struktureret observation

Professionel				
11.1	Kan anvende medicinsk viden og færdigheder	Kan anvende medicinsk viden, færdigheder og professionelle holdninger i lægefaglig sammenhæng.	Superviseret dagligt arbejde Deltagelse i MDT konferencer	Struktureret observation
11.2	Udviser samvittighedsfuldhed	Udviser omhu og samvittighedsfuldhed i det daglige arbejde, herunder være bevidst om sine egne begrænsninger.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret observation

